

PROMEMORIA

Datum 2008-02-07	Vår referens Dnr:	Sida 1(9)
----------------------------	-----------------------------	---------------------

Nätsäkerhetsavdelningen
Erika Hersaeus
08-678 56 34
Erika.Hersaeus@pts.se

Mötesanteckningar från referensgruppsmöte gällande Internet Governance på PTS 30 januari 2008, kl.09.00-12.00

Närvarande: Danny Aerts (.SE), Anders Bergfeldt (Multicomsecurity), Anne-Marie Eklund-Löwinder (.SE), Östen Frånberg (ISOC.se), Eva Frölich (Frobbit), Patrik Fältström (Cisco), Erika Hersaeus (PTS), Staffan Jonson (Näringsdepartementet), Roger Karlsson (KBM), Christoffer Karsberg (PTS), Lars-Johan Liman (Autonomica), Bo Martinson (PTS), Måns Nilsson (KTHNOC), Nurani Nimpuno (Autonomica), Peter Nöu (KTHNOC), Anders Rafting (PTS), Eliza Roszkowska Öberg (Riksdagen), Björn Scharin (PTS), Per-Einar Tröften (Sida), Nils Weidstam (IT&Telekomföretagen).

Christoffer Karsberg, ordförande för referensgruppen gällande Internet Governance, RGIG, inledde mötet med att hälsa alla välkomna och presentera agendan.

Agenda

- Rapportering från det senaste Internet Governance Forum (IGF) november 2007, diskussion inför kommande IGF december 2008
- Rapportering från det senaste GAC-/ICANN-mötet, diskussion inför det kommande GAC/ICANN-mötet i februari 2008
- Rapportering från ITU:s rådsarbetsgrupp WSIS (World Summit on Information Society) februari 2008 samt på gång inom ITU
- Övriga frågor

Kommunikationsmyndigheten PTS

Post- och telestyrelsen

Postadress:
Box 5398
102 49 Stockholm

Besöksadress:
Birger Jarlsgatan 16
www.pts.se

Telefon: 08-678 55 00
Telefax: 08-678 55 05
pts@pts.se

1. Rapportering från det senaste IGF-mötet i Rio de Janeiro, Brasilien (12-15 november 2007)

Christoffer rapporterade från det senaste IGF-mötet som hölls i Rio de Janeiro i november förra året. 1400 personer deltog från 109 länder. Det var det andra IGF-mötet i ordningen. Det första mötet hölls i Athen, 2006. IGF sammanträder en gång per år. Det är öppet för vem som helst att delta och syftar till att diskutera och utbyta erfarenheter om frågor gällande Internets styrning. Inga beslut tas.

Mötet hade sju huvudsessioner och totalt 84 workshops som man kunde närvara vid. De sju sessionerna omfattade områdena: kritiska Internetresurser (Critical Internet Resources), Internetanslutning (Access), mångfald (Diversity), öppenhet (Openness), säkerhet (Security), IGF i framtiden (Taking stock and the way forward) och kommande angelägenheter (Emerging issues).

För en sammanfattning av IGF i Brasilien, se Chairmans Summary: http://www.intgovforum.org/Rio_Meeting/Chairman%20Summary.FINAL.16.11.2007.pdf samt PTS rapport (IGF Rio 2007) som bifogas i e-postutskicket som dessa minnesanteckningar skickas med.

Efter rapporteringen följde en diskussion gällande IGF-mötet. IGF är ett forum där många olika organisationer och stake-holders deltar; politiker, tekniska experter, jurister, leverantörer och privatpersoner möts. På grund av den brokiga mängden människor kan det ofta uppstå ojämna diskussioner där man den ena stunden talar om saker på detaljnivå, den andra på en mer övergripande nivå. Det pågår en utbildningsprocess inom IGF och det kan ta tid innan alla "talar samma språk". Vissa anser att IGF-mötena inte är så produktiva som man önskar. Vidare, inga förhandlingar förs och inga formella beslut tas på IGF. Det är deltagarna som i hög grad bidrar till innehållet.

Anne-Marie Eklund Löwinder, .SE, närvarade på säkerhetspasset och kunde meddela att spåret är ganska omoget fortfarande. Bl.a. diskuterades rot-signering och införande av DNSSEC på toppdomännivå. Personer uttalade sig om införande av DNSSEC och möjliga problem, utan att veta hur det faktiskt ligger till (t.ex. den tyska domännamsadministratören DENIC), något som .SE vet, då de har infört DNSSEC för den svenska ccTLD:n.

Per-Einar Tröten, SIDA, undrade om tredje världen har flyttat fram sina positioner något. IGF-mötesnärvarande (Nurani Numponi bl.a) berättade att man talar om hur man ska få fler medlemmar att delta på IGF, vidare att det andra IGF-mötet fokuserade mer på u-ländernas Internetutbyggnad. Västländer uttalar sig ofta om kapacitetsbygge i tredje världen. Afrikanska länder ber om att man inte ska utföra alltför stora förändringar av hur Internet fungerar, WHOIS-databaser m.m., nu när de börjar "komma på fötter."

2. Diskussion kring kommande IGF-möte i New Delhi i december 2008

Nästa IGF-möte kommer att ske 8-11 december 2008 i New Delhi, men datumet verkar vara lite skakigt pga. krock med muslimsk högtid. Anordnande av en workshop kan göras av godtycklig organisation. Christoffer frågade referensgruppen om svenska aktörer skulle vilja anordna en workshop på det kommande IGF-mötet. Vad skulle vi bidra med då och sätta fokus på? Om vi skulle anordna en workshop i december 2008, hur skulle vi då förbereda arbetet? Förslag till workshop behöver skickas in före maj månad 2008.

Östen Frånberg, ISOC-SE, presenterade ett förslag på workshop som skulle beskriva ansvaret för Internet i Sverige uppifrån och ner. Underlag till detta finns i en fyra år gammal rapport som i sådana fall skulle uppdateras. Östen föreslog att vi kan skapa en arbetsgrupp om vårt goda samarbete som finns i Sverige och i Norden och presentera hur partnerskapsmodeller ser ut mellan staten och marknaden och beskriva hur vår reglering är utformad.

Nurani Nimpuno, Autonomica, poängterade att ”vi borde inte slå oss själva för bröstet och endast framhålla Sveriges samverkansmodeller och/eller de nordiska, utan att vi borde sätta diskussionen/workshopen i ett större sammanhang, på internationell nivå med internationella samarbeten.”

Lars-Johan Liman, Autonomica, hade ett förslag på workshop som skulle beskriva skalan mellan självreglering och hård reglering på Internetområdet.

Danny Aerts, .SE, var inne på samma bana och hade ett förslag på workshop där man skulle belysa olika regulatorers roller gentemot marknaden i olika länder och visa på olikheter.

Christoffer Karsberg, PTS, föreslog en workshop om Internet och funktionshinder med best practice-exempel gällande projekt och tjänster för funktionshinder.

Anne-Marie Eklund-Löwinder, .SE, hade ett förslag på att anordna ett mini-IGF i anslutning till eller på nästa Internetdagarna för att få fler svenskar att engagera sig. ICANN:s förra ordförande Vint Cerf kommer att delta på Internetdagarna i höst och det vore då bra att nyttja detta tillfälle och viga minst ett pass till Internet Governance. Nominet, som administrerar den brittiska toppdomänen .uk, den brittiska regulatorn och motsvarande Näringsdepartementet anordnade en workshop på Rio-mötet om ett brittiskt mini-IGF, vilket var en uppskattad workshop. Ett förslag kom upp över att PTS, .SE och Näringsdepartementet kunde anordna en motsvarande workshop

och berätta om den svenska regleringen, marknaden och hur relationerna ser ut mellan regulatören och tillsynsobjekten.

Ett annat förslag var huruvida svenska organisationer skulle kunna bidra på området kapacitetsbygge i tredje världen, om vi kan samla några ”Best Practices” i en workshop. KTH hjälper exempelvis till med att bygga infrastruktur med hjälp av mobiltelefoner som relä i Moçambique. SIDA arbetar med ”*ICT och Capacity Building*” för tredje världen och har dessutom en ny, ung general direktör som kan bidra med intressanta idéer i SIDA:s projekt. Universitetsvärlden har länge samarbetat med SIDA i kapacitetsbyggefrågor. SIDA har även blivit kontaktade av Ericsson, som de nu för en dialog med. SIDA måste utgå från behoven från länderna i syd och att de kontaktar SIDA själva och ber om stöd.

Christoffer Karsberg hoppas på att frön har såtts till vad svenska aktörer skulle kunna arrangera på IGF i december i New Delhi och att vi tar till vara på dessa idéer. Förslag på idéer ska lämnas till <http://www.intgovforum.org/> senast i maj av dem som vill plocka upp en idé och organisera en workshop.

Inför nästa IGF kommer två förmöten att hållas i Genève, den 26 -28 februari samt 13-15 maj. Den första dagen för respektive möte är öppna konsultationer för alla, medan de övriga dagarna är avsedda för Advisory gruppens arbete med IGF-agendan. Den 26 januari hålls ett möte för sponsorer i syfte att delfinansiera kommande IGF-möte.

3. Rapportering från det senaste GAC- och ICANN-mötet i Los Angeles (november 2007) Staffan Jonson, Näringsdepartementet

Staffan Jonson rapporterade från det senaste GAC¹-/ICANN²-mötet som ägde rum i november 2007 i Los Angeles. Agendan på GAC/ICANN-möten är ofta återkommande. Exempel på agendapunkter som diskuteras är nya generiska toppdomäner (gTLD:er), WHOIS-databasen, IDN (Internationalized Domain Names) för nationella toppdomäner, status IPv4- och IPv6-adresser och införande av IPv6, DNSSEC samt GAC:s arbetsmetoder och -program för 2008.

¹ Governmental Advisory Committee, rådgivande organ till ICANN.

² Internet Corporation for Assigned Names and Numbers, amerikansk, privat, icke-vinstdrivande organisation som beslutar om tilldelning av IP-adresser globalt.

På det senaste GAC- och ICANN-mötet diskuterades bl.a. IDN- och fast track-frågor, IPv6 och DNSSEC, vilket också togs upp på referensgruppsmötet.

IDN för nationella toppdomäner är en viktig fråga eftersom det medverkar till spridningen av användningen av Internet i länder som använder andra språk och skript än vad som representeras av ASCII {a-z, 0-9, '-'}.

Gällande införande av nya IDN-ccTLD:er kan det en hel del år innan en färdig tillämpning är klar om arbetsgången tar den "vanliga vägen". Därför har en möjlig s.k. fast-track-lösning diskuterats och en speciell arbetsgrupp kommer att sättas upp av ccNSO (country code Names Supporting Organization) som GAC kommer att engagera sig i. I juni 2008 ska ccNSO lansera ett policy-program för nationella toppdomäner på skilda språk. Syftet med fast-track-lösningen är att tillgodose de länder och territorier som av olika skäl så snart som möjligt vill kunna driftsätta en ccTLD vars identitet är representerad i det egna språket. ICANN-styrelsen godkände under mötet att en arbetsgrupp startas. En statusrapport om snabbspåret ska finnas klar till nästa möte.

Gällande DNSSEC fortsatte diskussionen om införande på toppdomännivå samt hantering av rotsignering. En del länder förespråkar införande av DNSSEC och är på väg, medan andra är tveksamma och avvaktar. Vissa anser att införande av DNSSEC kan medverka till att DDOS-attacker blir enklare att utföra och att en hel toppdomän kan "DOS:as ner". Andra, Steve Crocker m.fl. menar på att påverkan är marginell eftersom 4 kByte (normal storlek på svaret) redan är tillräckligt stort för att ställa till skada.

Det togs upp på referensgruppsmötet att den brittiska toppdomänadministratören, Nominet, liksom den tyska administratören, DENIC, ställer sig motsträviga till införandet av DNSSEC.

Vidare, diskuterades innebörden av om ICANN kommer att hantera signeringen av roten. Det skulle innebära att ICANN:s ansvarsroll blir än större, kan GAC komma att acceptera det? Oavsett vilken organisation som får hantera signeringen av rotzonen, behöver GAC vara överens.

En rapportering gjordes också över tillgänglig IPv4-adressmängd och införande av IPv6. GAC anser att det är läge att hushålla med IPv4-adresser samt att det är dags att påbörja åtgärder för införande av IPv6.

Gällande WHOIS-databasen diskuteras huruvida den kan få en globalt uniform utformning. GAC tror inte att det är möjligt att genomdriva. Nationella lagstiftningar över exempelvis Personuppgiftslagen ser så olika ut.

Gällande institutionella frågor anser GAC att ICANN tydligare bör redovisa hur man bidrar till WSIS-överenskommelsen.

ICANN-mötet i Los Angeles var det sista som Vint Cerf var ordförande. Till ny ordförande för ICANN valdes Peter Dengate Thrush från Nya Zeeland.

För en mer detaljerad sammanfattning från GAC/ICANN i Los Angeles, se bifogade mötesanteckningar i e-postutskicket.

4. På gång inom ICANN

Anders Rafting, PTS, berättade om att det finns en halvtidsutvärdering av ICANN klar, ICANN Joint Project Agreement. Den handlar om att den privata stiftelsen ICANN ska frigöras från den amerikanska regeringen. Alla möjliga "stake-holders" får lämna förslag på hur ICANN ska drivas i framtiden. För ytterligare information, se <http://www.icann.org>

5. Diskussion kring kommande GAC/ICANN i New Delhi (10-15 februari 2008)

På agendan: IDN- fast track, WHOIS, IPv6, DNSSEC och GAC:s arbetsmetoder bl.a.

Nästa GAC-möte sker 9-13 februari 2008 i New Delhi. Bo Martinsson och Anders Rafting kommer att delta från PTS. 9-11 februari kommer en arbetsgrupp gällande IDN att sammanträda. ccNSO (country code Names Supporting Organization) och GAC kommer att arbeta vidare med fast-track-lösningen. 12 februari sker ett Plenarmöte om bl.a. GAC:s arbetsmetoder och reformer. GAC kommer att sammanträda med ICANN Board under en dag. För ytterligare information, se <http://www.delhi.icann.org>

På referensgruppsmötet nämndes att Sverige bör ta ställning till hur vi ser på nya generiska toppdomäner och en utvidgad ASCII-teckenrepertoar för dessa toppdomäner. Om en till flera generiska toppdomäner fanns för Sverige, dvs. att domännamn finns reserverade för Sverige, eventuellt i andra länder, vilken organisation skulle vi vilja administrerade denna/dessa toppdomän-er? En fråga som kom upp löd "skulle vi vilja exempelvis att Kina styr .se på kinesiska eller att Japan styr .se på japanska?" Ska det ske en delegering av .se och vem ska det i så fall delegeras till? Eller ska ".se" vara ett alias? Kina anser att det är sin regering som bestämmer vilken organisation som ska driva ".se" i Kina och inte ICANN. Nya generiska "nationella" toppdomäner kommer att finnas reserverade för det land toppdomänen avser, men vem som administrerar toppdomänen är oklart. Om Sverige vill ha ytterligare en toppdomän t.ex. .sverige, är frågan vem som ska administrera den då. De generiska TLD:erna kommer att vilja inkludera alla skript. Det finns fler osynliga synergieffekter mellan gTLD:er än vad vi tror, nämnde Eva Fölich (Frobbit).

6. ITU WG WSIS-rådsarbetsgruppsmöte 25 och 28 januari 2008 samt på gång inom ITU

Björn Scharin (PTS) rapporterade från det tolfte ITU Council Working Group-WSIS³-möte som hölls 25-28 januari 2008 i Genève samt rapporterade vad som är på gång inom ITU.

ITU ingår i FN och består av tre sektorer ITU-T (standardisering), ITU-D (utveckling) och ITU-R (radio). Sverige är med i rådet sedan 2006 och sitter med till 2010.

15 input dokument fanns till WG WSIS-rådsarbetsgruppsmötet, varav främst två är intressanta. Det ena är ett franskt förslag över att skapa en ny arbetsgrupp under WG WSIS som ska sammanföra alla de Internetfrågor som ITU arbetar med. Detta i syfte att lättare samla in alla pågående aktiviteter och för att få med sig experter. Det andra dokumentet är en redogörelse för ITU:s agerande under IGF i Rio samt förslag inför kommande IGF i New Delhi i december 2008. Gällande det franska förslaget blev det långa och omfattande diskussioner. Inget blev klart, men en ad hoc-subgrupp startades för det fortsatta arbetet under mötet.

Under ett subgruppsmöte diskuterades ITU:s pågående och framtida agerande i IGF och framförallt om de skrivningar och förslag till agerande inför IGF i New Delhi som fanns i rapporten från ITU-sekreteriatet. Bl.a. fanns en besvikelse över att ITU inte nämndes i ordförandens rapport från mötet i Rio. Det fanns ett långtgående förslag från ITU om att försöka få en plats i Advisory Group och om ITUs agerande på och inför kommande IGF i New Delhi. Förslaget stöddes av ett fåtal länder, men rådsarbetsgruppen kunde inte komma överens. Patrik Fältström, som sitter med i Advisory Group, kommenterade att detta är en grupp av individer som har tillfrågats av FN. Inga organisationer finns representerade i gruppen.

I maj varje år genomförs en uppföljning av vad de olika internationella organisationerna (ITU, UNESCO, UNDP, WIPO m.fl.) utfört med anledning av Tunisagendan, ”WSIS Cluster of Events”. Webforce International presenterade ett nytt förslag på att arbeta om ”WSIS Cluster of Event” till ISF ”Information Society Forum” enligt IGF modellen. Detta för att försöka locka till sig fler deltagare till mötena. Förslaget diskuterades inte av WG WSIS.

³ World Summit Information Society

7. Övrigt

Fyra punkter togs upp under punkten övrigt.

- EU:s förhållande till Internet Governance

High Level Group on Internet Governance, HLIG, är en informell EU-grupp med representanter från ministerier. Det som diskuterades på senaste mötet var hur ett europeiskt samarbete skulle kunna komma att stärkas. Kan de 27 medlemsländerna komma att samarbeta? Sverige behöver ta ställning till huruvida vi vill medverka i EU-samarbetet eller avstå. Total konsensus måste gälla för att arbetet ska kunna gå vidare.

Frankrike kommer snart bli ordförandeland i Europa och hoppas på att tydliggöra Internet Governance och föra "Europatanken" framåt.

- Kommissionsmötet i Bryssel

På EU-kommissionsmötet i Bryssel, där Patrik Fältström och Anders Rafting deltog, diskuterades robusthets- och säkerhetsfrågor. Estlandattacken som ägde rum förra året och attacker i Grekland låg som utgångspunkt för diskussionen. Det som diskuterades var hur myndigheter och regeringar ska reagera och vilka roller de ska ha när en sådan attack uppstår. Alla var eniga om att varje regering, myndighet ska ta sitt ansvar att göra vad de kan och att mer samarbete krävs.

- Hearing om bredbandsmärkning

Patrik Fältström tog upp Åsa Torstenssons hearing om bredbandsmärkning som ägde rum för snart ett år sedan. En undran finns varför ingenting har hänt på marknaden på detta område. Det har funnits ett behov av att märka produkter på Internet under ett års tid. Vidare, vill man att marknadsaktörerna som gör så mycket ska ta sitt ansvar så att detta kommer igång.

- Nästa referensgruppsmöte inom RGIG

Nästa RGIG-möte kommer att hållas i maj 2008, innan GAC/ICANN äger rum i Paris. PTS återkommer med förslag på datum.

Webbplatser:

ICANN: <http://www.icann.org>

GAC: <http://gac.icann.org>

New Delhi ICANN-möte februari 2008: <http://www.delhi.icann.org>

ITU:s Council WG – WSIS:
<http://www.itu.int/council/groups/wsis/index.html>

ITU: <http://www.itu.int/net/home/index.aspx>

IGF: <http://intgovforum.org>

IGF-möte-Brasilien: <http://www.igfbrazil2007.br>